

**U C H W A Ł A Nr LI/355/2023
RADY GMINY ZAKRZEWO
z dnia 21 grudnia 2023 r.**

**w sprawie uchwalenia gminnego programu wspierania rodziny w Gminie
Zakrzewo na lata 2024 - 2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40, poz. 572, poz. 1463 i poz. 1688), w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2023 r., poz. 1426 i poz. 1429),

Rada Gminy
uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Gminny program wspierania rodziny w Gminie Zakrzewo na lata 2024 - 2026”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zakrzewo.

§ 3. 1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

2. Uchwała podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Zakrzewie.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**

Tadeusz Lipowski

**UZASADNIENIE
do uchwały Nr LI/355/2023
Rady Gminy Zakrzewo
z dnia 21 grudnia 2023 r.**

**w sprawie uchwalenia gminnego programu wspierania rodziny w Gminie
Zakrzewo na lata 2024 - 2026**

Obowiązek podjęcia uchwały wynika z treści art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2023 r., poz. 1426 i poz. 1429).

Rodziną przeżywającym trudności w wypełnianiu swoich funkcji gmina w ramach zadań własnych ma zapewnić wsparcie poprzez organizację systemu i wyposażeniu go w odpowiednie narzędzia. W tym celu między innymi opracowuje się 3-letni program wspierania rodziny.

Program zawiera kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach naturalnych.

Celem programu jest przywracanie rodzinom zdolności do przezwyciężenia ich problemów opiekuńczo-wychowawczych przy współpracy samorządu, instytucji i organizacji zajmujących się rodziną.

W uwagi na powyższe podjęcie uchwały jest uzasadnione.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Tadeusz Lipowski

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE ZAKRZEWO NA LATA 2024 – 2026.

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie.

Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań.

Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, czy pijaństwo rodziców, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, asystenta rodziny, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania.

Pozostawienie rodzin dysfunkcyjnych bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadre, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprotblemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie.

Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

PODSTAWY PRAWNE:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.),
3. Uchwała Nr XX/178/2021 Rady Gminy Zakrzewo z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Zakrzewo na lata 2021-2026,
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151),
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.),
7. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359 z późn. zm.),
8. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.).

I. CEL GŁÓWNY

Wypracowanie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w Gminie Zakrzewo.

II. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny:

- 1) objęcie dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci, uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w formie dwudaniowych obiadów, na terenie placówek oświatowych w trakcie nauki w szkole,
- 2) dofinansowanie wydatków związanych z zakupem żywności dla dzieci i młodzieży w okresie wolnym od zajęć szkolnych,
- 3) partycypowanie w kosztach utrzymania dzieci przebywających w pieczy zastępczej,
- 4) objęcie wsparciem asystenta rodziny rodzin dysfunkcyjnych zagrożonych ograniczeniem lub pozbawieniem władzy rodzicielskiej,
- 5) monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin poprzez kontakt i współpracę z podmiotami świadczącymi usługi medyczne na terenie gminy Zakrzewo,

6) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej, między innymi poprzez przyznawanie zasiłków.

2. Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących, w szczególności poprzez:

- 1) systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym lekarzy i pielęgniarek świadczących usługi medyczne mieszkańcom,
- 2) kontynuowanie wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego na rzecz rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 3) podejmowanie działań podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców, poprzez organizowanie i finansowanie ze środków gminy spotkań z fachowcami i terapeutami różnych specjalności,
- 4) organizowanie spotkań informacyjnych służących doskonaleniu systemu współpracy pomiędzy Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej i instytucjami oraz organizacjami zajmującymi się organizowaniem pomocy rodzinom,
- 5) umożliwienie i wspieranie ustawicznego doskonalenia umiejętności zawodowych pracowników socjalnych, asystenta rodziny, poprzez udział w warsztatach i innych formach edukacyjnych,
- 6) bieżące informowanie mieszkańców gminy Zakrzewo w zakresie miejsc i form pomocy osobom i rodzinom będącym w kryzysie.

3. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży, w szczególności poprzez:

- 1) monitorowanie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny,
- 2) zachęcanie dzieci z rodzin wieloproblemowych do uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez placówki wsparcia, szczególnie w zajęciach socjoterapeutycznych,
- 3) wspieranie i promocja inicjatyw lokalnych w zakresie wsparcia rodziny i dzieci.

4. Zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych, w szczególności poprzez:

- 1) profilaktykę, edukację oraz wczesną interwencję w rodzinach zagrożonych uzależnieniami,
- 2) intensyfikację działań podejmowanych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

5. Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin naturalnych, w szczególności:

- 1) koordynacja działań przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, w tym bieżąca współpraca podmiotów podejmujących różnorodne działania na rzecz dzieci i młodzieży,
- 2) wspieranie i finansowanie edukacji służb społecznych w zakresie wykorzystania metody pracy interdyscyplinarnej w rozwiązywaniu problemów dziecka i rodziny,
- 3) dobór działań naprawczych na rzecz dziecka i rodziny w oparciu o działania interdyscyplinarne.

III. ADRESACI PROGRAMU

Rodziny wychowujące dzieci na terenie Gminy Zakrzewo, przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, których same nie mogą pokonać, dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem.

IV. ZASOBY

Na terenie Gminy Zakrzewo w budowę lokalnego systemu opieki nad dziećmi i rodzinami wymagającymi wielokierunkowej pomocy do jej realizacji przewiduje się:

- 1) Placówki oświatowe,
- 2) Placówki kultury i sportu,
- 3) Komendę Powiatową Policji w Aleksandrowie Kujawskim,
- 4) Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zakrzewie,
- 5) Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej,
- 6) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Aleksandrowie Kujawskim,
- 7) Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim,
- 8) Niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej,
- 9) Organizacje pozarządowe działające na terenie powiatu,
- 10) Parafie.

V. REALIZACJA PROGRAMU

Koordynowanie i organizowanie działań w ramach Programu, inicjowanie nowych rozwiązań należy do zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zakrzewie. Program realizowany będzie na terenie Gminy Zakrzewo w latach 2024-2026. W lokalnym systemie działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych rodziny należy wziąć pod uwagę uczestnictwo różnych podmiotów i instytucji. Tak rozumiany program stanowić będzie pełne i kompleksowe ujęcie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.

VI. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Zakrzewo oraz budżetu państwa (dotacja wojewody, programy rządowe) oraz środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.

VII. MONITOROWANIE PROGRAMU

Gminny program wspierania rodziny będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakrzewie, który będzie co roku przedstawiał Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.

Wskazana jest współpraca pomiędzy instytucjami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny i ochronny.

Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, ograniczenie patologii społecznej i zminimalizowanie negatywnych zachowań w rodzinie.

Po zakończeniu Programu Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przedstawi Radzie Gminy do dnia 31 marca 2027 roku sprawozdanie z realizacji Programu.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Tadeusz Lipowski